

فهرست مطالب

جامعه‌شناسی (۲)

شماره صفحه	فهرست مطالب
۶	آزمون نوبت اول (۱)
۸	آزمون نوبت اول (۲)
۱۰	آزمون نوبت اول (۳)
۱۲	آزمون نوبت اول (۴)
۱۴	آزمون نوبت دوم (۱)
۱۶	آزمون نوبت دوم (۲)
۱۸	آزمون نوبت دوم (۳)
۲۰	آزمون نوبت دوم (۴)
۲۲	آزمون نوبت دوم (۵)
۲۴	آزمون نوبت دوم (۶)
۲۷	پاسخنامه تشریحی
۳۴	خلاصه درس‌ها

سوالات آزمون‌های

تیرم اول

و
تیرم دوم

آزمون نوبت اول (۱)

الف) درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

 نادرست درست

ریشه داشتن در مناسبات قومی - قبیله‌ای، هویت غیراسلامی و تلاش برای رعایت ظواهر اسلامی از ویژگی‌های دوره استبداد استعماری است.

 نادرست درست

مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب، روشنگری نام دارد.

 نادرست درست

در دوره رنسانس در اروپا پادشاهان و قدرت‌های محلی با کلیسا متعدد شدند.

 نادرست درست

جهان انسانی محصول زندگی انسان است.

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

ب) جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

از بخش فردی جهان انسانی به نیز یاد می‌شود.

از با عنوان حرکت‌های اعتراض آمیز و اصلاح دینی یاد می‌شود.

جامعه جهانی در به گونه‌ای بود که سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی نبود.

فرهنگی که به ثروت، قدرت و به خدمت‌گیری کشورهای دیگر توجه دارد، فرهنگ نام دارد.

ج) وصل کنید.

هر یک از عبارت‌های ستون سمت راست را به عبارت مناسب آن در ستون سمت چپ وصل کنید.

استعمار	☒	ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی، بیشتر استفاده می‌شود.
استعمار فرانسوی	☒	اشغال یک سرزمین خارجی با نوشی به قدرت نظامی و سیاسی است.
استعمار نو	☒	بعد از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن ۲۰ شکل گرفت.

د) گزینه درست را انتخاب کنید.

کدام گزینه زیر مجموعه اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام نیست؟

(۱) مطابق با نظام آفرینش

(۲) ثابت بودن

(۳) موفق بودن با فطرت آدمیان

(۴) تعلق داشتن به گروه و قوم خاص

کدام گزینه نادرست است؟

(۱) روشنگری در معنای خاص، مرتبط با فرهنگ معاصر غرب نیست و در اسلام و راه انبیا هم وجود داشته است.

(۲) در نگاه اولمانیستی اصالت با انسان است.

(۳) روشنگری در سده‌های ۱۷ و ۱۸ به عقل‌گرایی و نفی وحی تأکید دارد.

(۴) سکولاریسم، رویکردی گزینشی در برخورد با ابعاد معنوی انسان دارد.

ه) به سوال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

نخستین انقلاب لیبرال در تاریخ اجتماعی جهان کدام انقلاب بود؟

نظام نوین جهانی در کدام سده‌ها شکل گرفت؟

چه چیزی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد؟

کدام فرهنگ تسلط یک قوم، جامعه یا گروه خاص را به دنبال دارد؟

کدام جامعه از دیدگاه فارابی جامعه‌ای است که مردم در آن برای غلبه یافتن و چیره شدن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند؟

آزمون نوبت دوم (۶)

الف) درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های هستی‌شناسانه، انسان‌شناسانه و معرفت‌شناسانه، جهان‌های فرهنگی مختلفی را به وجود می‌آورد.
- جهان اجتماعی مطلوب باید دارای ارزش جهان شمول عدالت و قسط باشد.
- استعمار، نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن نوزدهم توسط اروپاییان آغاز شد.
- توحید، حکایت از خداوند واحدی دارد که خدای قوم و قبیله خاصی است.
- در بحران معرفت‌شناسختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و هنجارهای خوب یا بد وجود ندارد.
- در دوران یونان و روم باستان، فرهنگ اساطیری به گونه‌ای بود که نگاه ناسیونالیستی جایگاهی نداشت.
- در قدیم امکان عبور فرهنگ‌های مختلف از مرزهایشان از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوی مستقیم وجود داشت.
- جهانی شدن فرایندی است که اعتنایی به مرزهای ملی ندارد.

 ۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸

ب) جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

- فرهنگ -----، تسلط یک قوم، جامعه یا گروه خاص را به دنبال دارد.
- جامعه ----- جامعه‌ای است که در آن مردم برای غلبه یافتن و چیره شدن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.
- سعادت و عزت انسان در نزدیک شدن به خدا و رسیدن به مقام ----- است.
- مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناسختی فرهنگ معاصر غرب ----- نام دارد.

 ۹
۱۰
۱۱
۱۲

۲ ج) وصل کنید.

هر یک از عبارت‌های ستون سمت راست را به کلمه یا عبارت مناسب آن در ستون سمت چپ وصل کنید.

۱۳

نگاه اساطیری	☒	تصرف و چیره شدن به طبیعت
نگاه انسان مدرن	☒	طبیعت، آیه و نشانه خداوند است
نگاه توحیدی	☒	نمایان شدن دوباره ارزش‌های جاهلی
دورهٔ خلافت	☒	طبیعت جادهٔ خام نیست بلکه از ابعاد و نیروهای ماورائی نیز برخوردار است

۱۴

د) گزینه درست را انتخاب کنید.

بنابر نتیجه نظر کدامیک از اندیشمندان زیر، جنگ در جامعه جدید غربی امری عارضی و تحمیلی است.

۱۵

- (۱) آگوست کنت
- (۲) کارل مارکس
- (۳) چارلز دیکنز
- (۴) توماس مالتوس

کدام گزینه مربوط به کشورهای موسوم به شمال **نیست**؟

- (۱) جهان اول
- (۲) پیرامونی
- (۳) توسعه‌یافته
- (۴) استعمارگر

آزمون نوبت دوم (۶)

۱۶

عمیق‌ترین تأثیر در اشاعه و توزیع فرهنگ غرب را چه چیزی بر عهده دارد؟

- ۱) شکل‌گیری علوم انسانی در دوران معاصر
- ۲) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی
- ۳) رویارویی ایدئولوژیکی بلوک شرق و بلوک غرب
- ۴) عملکرد اقتصادی کشورهای غربی

۱۷

کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) چالش فقر و غنا چالشی مستمر در سرمایه‌داری غربی است.
- ۲) نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۹۳۳ اتفاق افتاد.
- ۳) بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطوعی است.
- ۴) از عوامل عمدۀ بحران زیست محیطی، فرهنگ مدرن است.

۱۸

ه) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

جنگ سرد و گرم به کدام عامل رونق بخشید؟

نقطۀ مشترک ظاهری نخستین بیدادگران اسلامی و منورالفکران غرب‌زده چه بود؟

کدام کشور، در چه قراردادی اسرائیل را به رسمیت شناخت؟

دو اثر فراماسونری را نام ببرید.

منابع فکری روشنفکران چپ را نام ببرید.

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

و) به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

فرایند چهارگانه تکوین نظام نوین جهانی را ذکر کنید.

نتایج انکار حقایق قدسی در فرهنگ غرب را ذکر کنید.

سه مورد از اثرات انقلاب اسلامی در حوزۀ اندیشه را ذکر کنید.

پنج مورد از تفاوت‌های انقلاب ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش را ذکر کنید.

۰/۵

۰/۵

۱

۰/۵

۱/۵

۲

۲

۱/۵

۲/۵

۲۰

علوم انسانی در غرب بعد از رنسانس شکل گرفت و ماهیتی سکولار دارد. ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی باعث شد تا فرهنگ‌های دینی جوامع غیرغربی هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازخوانی کنند.

۲۱

از پیامدهای تحریف مسیحیت در سطح زندگی و عمل می‌توان به گام برداشتن به سمت دنیاگرایی و توجیه کردن عملکرد دنیوی در پوشش معنوی و دینی اشاره کرد.

۲۲

روشنگری با رویکرد دنیوی - نپذیرفتن وحی - شناخت عقلی دین بدون شریعت و بدون مذهب

۲۳

قرآن کریم به توجه همزمان به جامعه، فرهنگ و جهان مرزی و همچنین مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید کرده است، در نتیجه از دیدگاه قرآن انسان باید اخلاق الهی داشته باشد و جامعه هم دارای فرهنگ توحیدی باشد.

۲۴

- ۱- باید همزمان متوجه نیازهای مادی، ابدی و معنوی انسان باشد.
- ۲- باید به حقیقتی قائل باشد و معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد.

پاسخ‌نامه آزمون ثبوت اول (۲)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱

سکولاریسم آشکار باورهایی است که آشکارا ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کند. سکولاریسم پنهان، رویکرد گزینشی به ابعاد معنوی و دینی دارد و بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی قرار می‌دهد.

پاسخ‌نامه آزمون ثبوت اول (۲)

جامعه‌شناسی (۲)

نادرست

۱

درست

۲

نادرست

۳

درست

۴

فرهنگ‌های دینی

۵

-rennaissance

۶

۲۰ - ۱۷

۷

دولت - ملت‌های جدید

۸

۹

هویت جهان اجتماعی

فرهنگی که به نژاد و این دنیابی بودن تأکید دارد.

مارکسیسم

بیشتر از لایه‌های عمیق فرهنگ (عقاید و ارزش‌ها) تأثیر می‌گیرد.

صهیونیسم بین‌المللی

از امپراتوری گرفته شده است و به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود.

امپریالیسم

انقلاب طبقاتی را تنها راه رهایی از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌داند.

گزینه ۳

۱۰

گزینه ۲

۱۱

گزینه ۴

۱۲

گزینه ۳

۱۳

فرهنگ

۱۴

فرهنگ جهانی مطلوب

۱۵

۱۶

کودتای ۳ اسفند ۱۲۹۹ - کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

استعمار نو

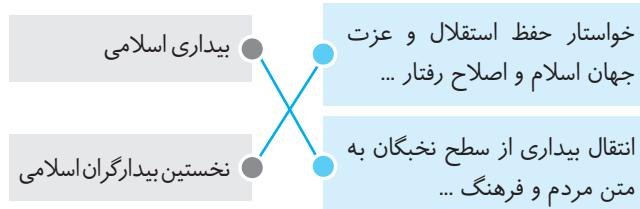
۱۷

(۱) پیامبری و نبوت (۲) خلافت (۳) استعمار (۴) بیداری اسلامی

۱۸

نیمه‌مستعمره به جوامعی گفته می‌شود که از قدرت مقاومت بیشتری در مقابل استعمارگران برخوردار بودند و به صورت مستقیم تحت سلطه سیاسی قرار نگرفتند و فقط مورد نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی قرار گرفتند.

درست	۴
دوم	۵
منور الفکران غرب‌زده	۶
قاجار	۷
ناسیونالیستی - مارکسیستی	۸
	۹

گرینه ۴	۱۰
گرینه ۲	۱۱
گرینه ۱	۱۲
گرینه ۲	۱۳
لیرالیسم اولیه	۱۴
جنگ تمدن‌ها	۱۵
بحران معنویت	۱۶
سکولاریسم - اومانیسم - روشنگری	۱۷
بر مدار مقاومت منفی بود	۱۸
	۱۹

جنبش عدالتخانه در ایران به دنبال اصلاح رفتار پادشاه، اصلاح شیوه زمامداری، تأسیس مجلس و ملزم نمودن شاه به قانون بود. این جنبش به این دلیل که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد یک انقلاب اجتماعی بود.

۲۰

امام خمینی (ره) در نامه‌ای به گورباچوف، فروپاشی بلوك شرق را پیش‌بینی کرد و از آنان خواست تا برای عبور از بحران‌ها به‌سوی آموزه‌های اسلام گام بردارند. امام خمینی برای عملی شدن این خواست، خواستار آن شد تا آنان نخبگان خود را برای یاد گرفتن حکمت و علوم اسلامی به ایران بفرستند.

۲۱

۱) فعال شدن برخی نخبگان غرب برای جستجوی سنت‌های قدسی و دینی، ۲) مهاجرانی که در قرن ۲۰ به غرب رفته بودند به‌سوی هویت دینی خود کشیده شدند، ۳) رونق یافتن بازار معنویت‌های کاذب و دروغین.

پاسخ‌نامه آزمون نوبت دوم (۱۷)

درست	۱
نادرست	۲
نادرست	۳
نادرست	۴
درست	۵
مذهبی - فرهنگ غرب	۶

دو بخش؛ مرزی و اجتماعی

جامعهٔ فاسقه

۱۸

۱۹

۲۰

غلبه بر قدرت‌هایی مثل سلجوقیان، خوارزمیان و...، که عادات تاریخی و فرهنگ قومی - قبیله‌ای داشتند.

عقل‌گرایی و نفی وحی

۲۱

۲۲

سیاسی، از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد. اقتصادی، که از طریق تصرف بازارها و مواد خام یک کشور، قدرت اقتصادی کشور دیگر تأمین می‌شود. فرهنگی، که شامل فرو ریختن و مغلوب شدن فرهنگی منطقه تحت تصرف و برتری فرهنگی جامعهٔ مسلط است.

۲۳

۱) پایین آمدن قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی (وابستگی) ۲) تبدیل شدن کشورهای مستعمره به تأمین کننده نیروی کار ارزان‌قیمت و مواد خام برای غربی‌ها ۳) تبدیل شدن اقتصاد کشورهای مستعمره به اقتصاد تک محصولی ۴) تبدیل شدن اقتصاد کشورهای مستعمره به بازار مصرف کالاهای غربی.

۲۴

از ویژگی‌های جامعهٔ جهانی در گذشته می‌توان به این موارد اشاره کرد:
۱- سرنوشت تعاملات فرهنگی، تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی نبود. ۲- امکان عبور فرهنگ‌های مختلف از مرزهای ایشان از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوی مستقیم وجود داشت.

۲۵

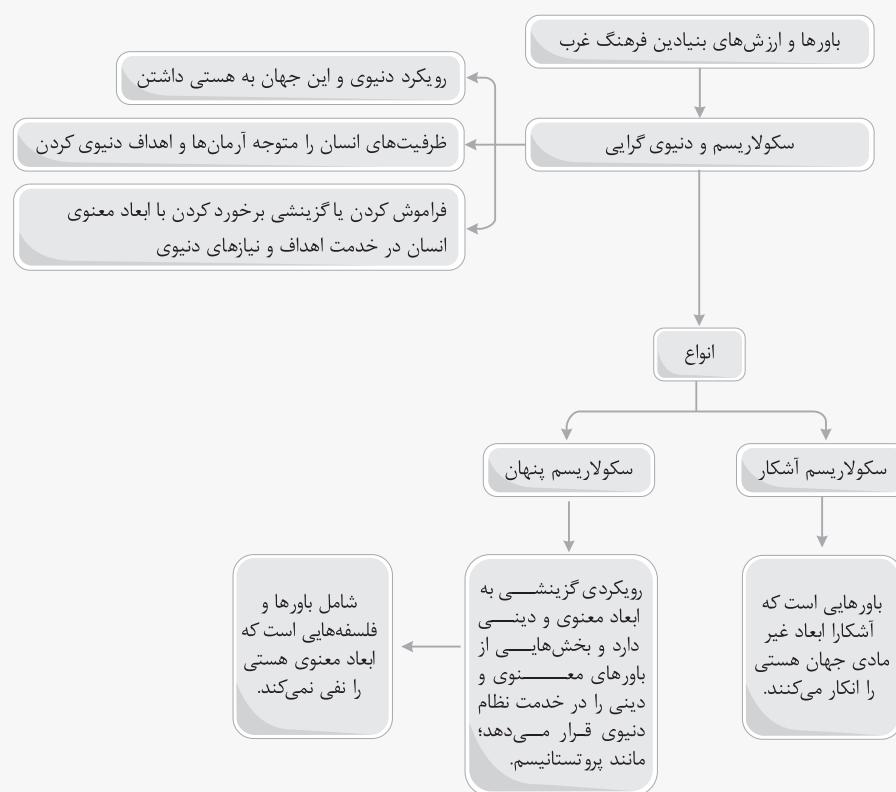
رویکرد حقوق بشر در فرهنگ جدید غرب بر پایهٔ رویگردانی از نگاه معنوی به حقوق انسان متأثر از رنسانس و شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر با نظر به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و دنیوی بشر است.

پاسخ‌نامه آزمون نوبت دوم (۱۸)

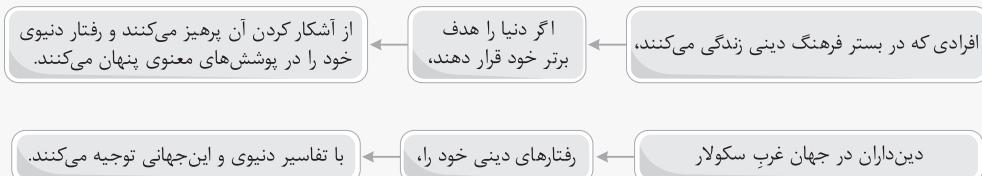
درست	۱
نادرست	۲
نادرست	۳

درس پنجم

باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب

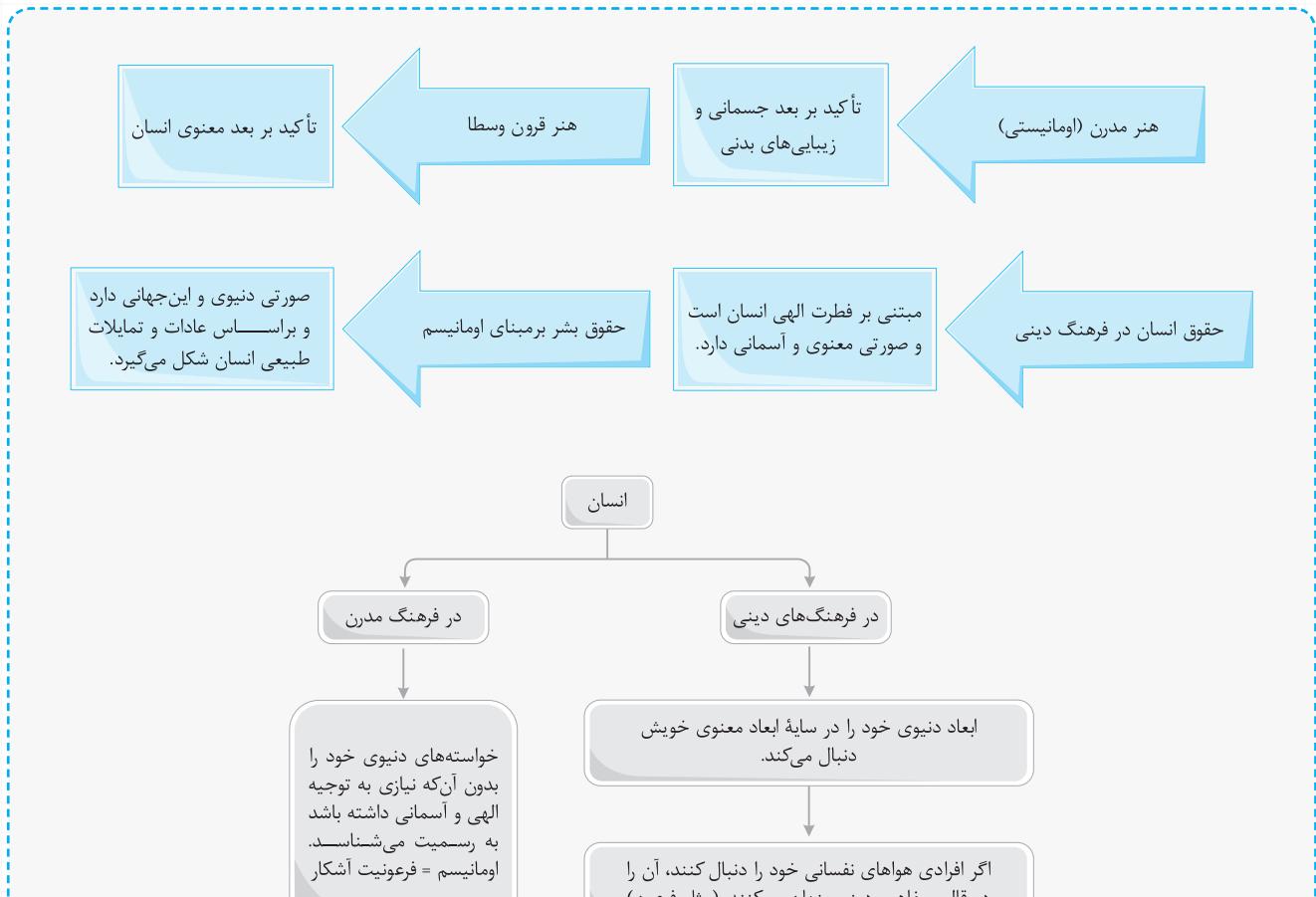
نکته در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا و سیله‌ای است در خدمت اهداف معنوی.

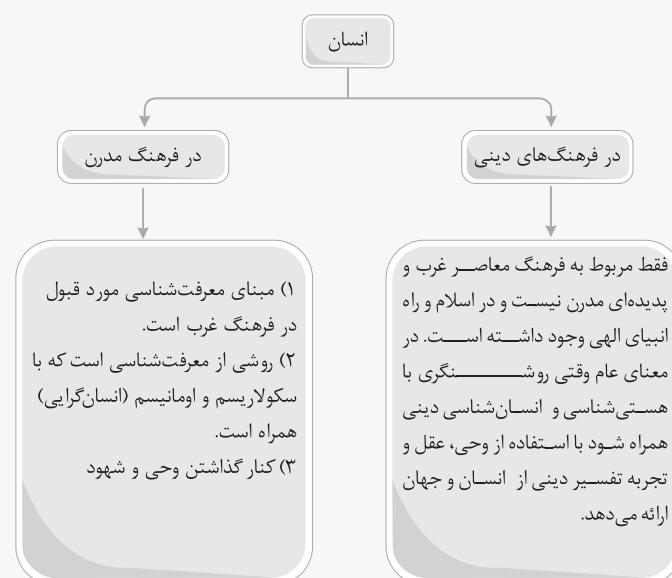
اگر در کانون هستی یک وجود مقدس و متعالی باشد هیچ موجودی در مقابل آن نمی‌تواند اصالت داشته باشد، بلکه همه موجودات و از جمله انسان، آیات و نشانه‌های او خواهند بود.

نکته بر اساس قرآن، خلافت انسان هنگامی تحقق پیدا می‌کند که انسان از محدودیت‌های این جهانی خود فراتر رود و به خدا نزدیک شود.

الله روشنگری مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است. روشنگری هم راه شناخت حقیقت و هم موافع شناخت حقیقت را معرفی می‌کند.

﴿در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و هنجارهای خوب یا بد وجود ندارد.﴾

قرون ۱۷ و ۱۸ ← دئیسم
 پیامدهای روشنگری در قرون ۱۹ و ۲۰ ← دانش ابزاری
 پایان قرن ۲۰ ← بحران معرفتی

﴿روشنگری با رویکرد دنیوی هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم دین بدون شریعت و دین بدون مذهب (مذهبی و اعتقاد به خدایی که هیچ‌گونه برنامه‌ای برای هدایت بشر ندارد)، ختم می‌شود.﴾